

Slovenski dom

Štev. 210.

V Ljubljani, v petek, 12. septembra 1941-XIX

Leto VI.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Boji na periferiji Petrograda

Nemška artilerija bombardirala petrograjske utrdbe

Horthy pri Hitlerju na bojišču

Hitlerjev glavni stan, 11. septembra. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Na vzhodu potekajo boji še naprej uspešno. V severni Afriki so včeraj nemška bojna letala zadela v polno skladišča pri Tobruku in Marsa Matruhu, razbila motorizirane kolone in razdejala železniške naprave v severnem Egiptu. V zalivu pri Suezu je letalstvo v noči na 10. september uničilo trgovsko 6.000 tonsko ladjo.

Pri letalskih bojih pred obalo Severne Afrike je sovražnik 9. septembra izgubil pet lovskih letal.

Sovražna letala niso niti podnevi niti ponoči priletela nad nemško državno ozemlje.

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 12. sept. s. Vrhovno poveljstvo nemške vojske sporoča:

Na povabilo Hitlerja je madžarski regent Horthy obiskal voditelja Nemčije v njegovem glavnem vojnem stanu. Obisk regenta Horthyja je trajal od 8. do 10. septembra. V regentovem spremstvu so bili predsednik madžarske vlade in zunanji minister Bardossy, šef madžarskega glavnega stana feldmaršal Szombathely, madžarski minister v Berlinu in nemški minister v Budimpešti. Ves čas obiska v nemškem vojnem glavnem stanu so potekali razgovori med Hitlerjem in Horthyjem, nanašajoči se na sedanji politični in vojaški položaj. Razgovori so potekali v duhu tradicionalnega prijateljstva dveh narodov, ki se je v tej skupni bitki proti boljševizmu že okrepilo. Pri razgovorih, ki so bili političnega in vojaškega značaja, so z nemške strani sodelovali še zunanji minister von Ribbentrop in vrhovni poveljnik nemških oboroženih sil feldmaršal Keitel, z madžarske strani pa predsednik vlade in zunanji minister ter načelnik glavnega generalnega štaba. Med svojim obiskom je regent Horthy obiskal tudi glavnega poveljnika nemške kopenske vojske feldmaršala Brauchitscha. Regent Horthy se je odzval tudi povabilu maršala Göringa in ga obiskal v njegovem glavnem stanu. Razgovori med Hitlerjem in Horthyjem so se končali 10. septembra. Hitler je končno odlikoval regenta madžarske kraljevine kot vrhovnega poveljnika vseh madžarskih oboroženih sil z viteškim križcem reda železnega križa. Na ta način je hotel Hitler počastiti junaštvo kraljevskih madžarskih čet, ki se v preizkušeni zvestobi v orožju roko v roki z nemškimi oboroženimi silami bore proti sovražniku, proti boljševikom, uničevalcem evropske civilizacije.

Nemci zanikajo uspeh ruskega protinapada na srednjem odseku

Berlin, 12. sept. s. V izpolnitev predvčerajšnjega poročila nemškega vrhovnega poveljstva navajajo v pristojnih vojaških krogih še sledeče:

Poročila vrhovnega nemškega poveljstva so bila zadnje dni zelo kratka in rezervirana, v kolikor je šlo za navajanje operacij, ki so v teku na vzhodnem bojišču. Razlog za to kratkost je v tem, da ne bi na ta način Sovjetom dobavljali natančnejših podatkov o položajih na posameznih bojiščih. Drugič pa angleška propaganda napoveduje velikansko razbremenjevalno sovjetsko ofenzivo na odseku pri Smolensku in Gomelu, da bi tako odstranili nevarnost, ki grozi Moskvi. Ob tej priliki je treba ugotoviti, da se Smolensk od vsega začetka nahaja v nemških rokah in da se to mesto nahaja še kakih 70 km zadaj za nemškimi črtami. Prav isto se lahko reče o Gomelu, ki je še bolj za nemškimi bojnimi črtami. Na bojiščih vzhodno od Smolenska in vzhodno od Gomela so bila prizorišča nedavnih napadov, ki so jih izvedli Sovjeti z različnimi vrstami orožja. Vsi ti napadi so bili takoj odbiti. Ti napadi niso prav v ničemer ovirali nemških operacij, nasprotno pa nemška vojska vsak dan pridobiva na ozemlju in razganja velike sovjetske oddelke. Najboljši dokaz za to je obleganje Petrograda. Drugi podobni vzgledi se bodo v najkrajšem času pokazali na drugih odsekih vzhodnega bojišča. Sovjeti prav dobro vedo, da bodo morali še pred nastopom zimo računati s še težjimi udarci, katerim pa sprito njihovega sedanjega položaja ne bodo kos. Helsinki, 12. sept. s. Uradno so sporočili,

da je v vojni proti boljševizmu padel znani smučarski prvak Jalkanen. Tudi finski prvak v metu kopja in znani svetovni rekorder Järvinen je padel na polju časti.

Berlin, 12. sept. s. S pristojne strani javljajo, da so na srednjem odseku vzhodnega bojišča nemška etrmoglavna letala v širokem obsegu napadala vojaške objekte, med njimi tudi zbiranje čet, razne naprave, železniška poslopja in železniške proge ter jih razrušila in zažgala. Z uspehom so bile napadene tudi topniške postojanke in zbiranja sovjetskih oklepnih vozil.

Berlin, 12. sept. s. Lovski oddelek majorja Moeldersa je 8. septembra dosegel svojo 2000. letalsko zmago. Do konca 10. septembra je ta oddelek zbil 2033 nasprotnikov letal, od katerih je bilo 1357 sovjetskih. Oddelek je na tleh uničil 188 sovražnikovih letal, drugih 110 pa so zadele bombe. Dalje je ta oddelek uničil 142 oklepnih vozil, 16 topov, 34 lokomotiv, 452 avtomobilov, 75 drugih vozil in 1 oklepni vlak. Oddelek je izvršil 352 napadalnih poletov nad sovražnikova letališča, nad korakajoče čete, postojanke topništva, sovražnikove črte, železniške vlake in druge vojaške objekte. Šest pilotov iz tega oddelka je bilo odlikovanih z viteškim križcem reda železnega križa. Pri naštetih uspehih je oddelek naredil za 12.252 ur poleta. Oddelek je tesno sodeloval pri uničenju sovražnikovega letalstva in je prispeval svoj največji in junaški prispevek za uspeh kopenskih operacij.

Berlin, 12. sept. s. Lovski oddelek Trautlofta

Uničenje angleškega parnika pred Tobrukom in rušilca pred Sollumom

Sestreljenih pet sovražnikovih lovskih letal

Glavni stan italij. Oboroženih Sil objavlja: Ponoči so angleška letala preletela Genova in Turin, kjer so v okolici vrgla nekaj bomb. Dva mrtva in nekaj ranjenih med civilnim prebivalstvom. Mesto Messina je doživelo nov letalski napad. Nekaj zasebnih stanovanjskih poslopj je bilo poškodovanih, štiri osebe ranjene med prebivalstvom. Protiletalsko topništvo je sestrelilo eno sovražnikovo letalo.

Letalstvo osi je uspešno rušilo obrambne naprave in pristaniške zgradbe ter oskrbovalna skladišča v Tobruku.

Uspešno so bila napadena zbirališča čet pri Marsa Matruhu in motorizirane kolone v pokrajini Siwa. Italijanski bombniki so pogodovali angleški trgovski parnik v bližini Tobruka, nemška letala pa so zadela sovražni rušilec, ki je plul vzhodno od Solluma.

Nemški lovci so v letalskem boju sestrelili pet sovražnikovih letal vrste »Hurricane«.

Vzhodna Afrika: Naše čete so se v odseku Uolcheft in Culquabert zapletle v več spopadov. Sovražnik je bil povsod odbit in je imel velike izgube.

Borba proti boljševizmu je borba za ohranitev civilizacije in zahodne kulture za ves svet

Rim, 12. sept. s. Besedilo protiboljševiške poslanice, ki jo je grof Ciano prebral na radiu in so jo prenašale vse radijske postaje Osi:

Z jutranjo zoro 22. junija je Evropa začela vojno za svojo osvoboditev. Tisoč nemških, italijanskih, finskih, madžarskih, romunskih in slovaških mladeničev žrtvujejo svoje življenje na prostranih ruskih poljih, da bi osvobodili Evropo boljševiške nevarnosti, ki je največja in grozeča nevarnost za evropsko civilizacijo sedanjih časov. Od severnega tečaja pa do Črnega morja poteka v dolžini 3000 km bojna črta, kjer topovi bruhajo ogenj in se

pretaka kri. Vse to smo mi postavili, da bi se obranili te nevarnosti. Tukaj ne gre za oblast, temveč se na tem odseku bojišča odločuje usoda pridobitev tritisoč let zahodne civilizacije. Tritisoč let dela, ki so ga izvrševali evropski narodi rod za rod in se žrtvovali v svojo in vsega sveta korist za višje vrednote vere, družin in držav, ki so vse naše duhovno premočje, ne, ki pa jih je boljševizem poskušal in jih še poskuša izbrisati iz zgodovine in iz ljudskih src. To je že starodavna bitka, ki se je že tolikokrat bojevala v Evropi in je bila vselej zmagovita, ko je šlo za uničenje barbarske nevarnosti. To je vojna naših domačih ognjišč, naših oltarjev, naših zakonov. Zavoljo tega smo mi posegli v to vojno in se žrtvuemo v teh bojih, da bi prinesli vsem narodom sveta in prav tako ruskemu narodu samemu dobroto naše zmage.

Churchill priznava težave, s katerimi se bori Sovjetska Rusija

Rim, 12. sept. s. List »L'Aroic« piše: Med številnimi Churchillovimi govori, ki jih je v zadnjem času imel, je posebno zanimiv ugotovitve, iz katerega se dajo razbrati le zanimive ugotovitve: 1. Precejšen del tovarn streliva, železa in jekla Sovjetske Rusije je padel v sovražnikove roke. Sedanja

sovjetska vojna industrija ne more več pokriti vseh potreb za oskrbovanje sovjetskih čet, ki so v boju. 2. Anglija se mora pripraviti na resne žrtve, da bi pokrila ruske potrebe. Enako je z drugimi državami. Če bodo Združene države hotele izpolniti naloge, ki so si jo same nadele, bodo morale preobraziti svojo industrijo in skrajšati zno-va domačo porabo. »Kar se nas tiče, je treba pričakovati precejšnjo omejitev dobav za preskrbo vojske, ki prihajajo iz Amerike, med drugimi tudi letal.« 3. Kolikor se tiče prevoznih poti za bodoče oskrbovanje Sovjetske Rusije, bo o tem govorila na moskovski konferenci, ki je bila že nekajkrat odložena. Pot skozi Severno Ledeno morje v Arhangelsk bo onemogočil led, pot po skrajnem Vzhodu skozi Vladivostok pa je samo po sebi težnja dolga 11.000 km, razen tega pa je treba pri tem računati na japonski odpor. Preostane torej edina pot skozi Perzijski zaliv in kopenska pot, dolga 900 km, od Perzijskega zaliva pa do Kaspijskega morja. 4. Bitka za Atlantik še ni dobljena. »Trebalo bo še mirnega potrpljenja, ker še niso odstranjene težke nevarnosti, ki nam tam groze.« 5. Znanih osem točk ne omenja Indije niti ne Burme, niti ne katerega koli drugega dela britanskega imperija, ki ostanejo pod izkoriščevalnim gospodstvom metropole. Obljube o »svobodi« so namenjene samo zunanemu svetu, ne pa narodu, ki morajo še naprej ostati zvesti britanski kroni. Razne druge izjave, ki jih je podal Churchill, podirajo same sebe. Posebej je treba omeniti potojanke v Gondarju, Culquabertu in v Uolcheftu, ki so še zmerom v italijanskih rokah, pa čeprav bi se iz angleških zatrdil dalo sklepati, da so že davno padle.

Vihar je napravil ogromno škodo v španski pokrajini Malagi. Reke so narasle in poplavlile več krajev.

Rojstni dan Kr. Vis. princa Piemontskega

V ponedeljek, 15. t. m. je rojstni dan Kr. Vis. Princa Piemontskega. V praznovanje tega dne bodo na javnih poslopih izobešene zastave.

Osebe javnih uradov opravljajo ta dan službo kot običajno.

Vesti 12. septembra

Bolgarski poslanik v Moskvi je dobil od sovjetske vlade noto, v kateri Sovjetska Rusija protestira proti sodelovanju Bolgarije s silami Osi, rekoč, da se s tem rahljajo odnosi med Bolgarijo in Rusijo.

Italijanski vojaški odposlanec v Madridu je v sedežu glavnega poveljstva španske civilne garde izročil različna odlikovanja častnikom, ki so se izkazali v španski državljanski vojni. Svečanost je potekla v ozračju toplega bratstva po orožju med Italijani in Španci.

V svojem glavnem stanu na vzhodnem bojišču je Hitler v navzočnosti nemškega zunanega ministra von Ribbentropa sprejel novega španskega poslanika grofa Majaldo, novega portugalskega poslanika grofa Naver de Lemos in novega danskega poslanika Mohra, ki so vsi izročili svoje poveljnice.

Na ukaz vlade bodo na Portugalskem takoj zgradili 23 novih vojašnic, povečali pa 39 vojašnic v Lisboni, na Azorih in Madeiri.

Japonski admiral Koga Mineki je dopotoval v Shanghai. Pred kratkim je bil imenovan za poveljnika japonskega brodogradilniškega podjetja v kitajskih vodah.

Delavci v Nemčiji, katerim so bile poškodovane stanovanjske hiše zaradi letalskih napadov, dobijo povrnjeno odškodnino za 90 % izgubljenega zaslužka. Urad za delo pa bo povrnil podjetnikom ta zaslužek.

Na dva meseca je bil obsojen argentinski general Menendez, ker je kritiziral javno v listu »Pampero« bivšega finančnega ministra Pineda, ki je po povratku iz Združenih držav hvalil to zemljo, da bi prišlo do tesnejših odnosov z njo. Izjavil je tudi, da bi bilo treba prezirati vse tiste, ki mislijo, da bi se Argentini bolje godilo, če bi se priljubila množičnem v Severni Ameriki.

Biški rumunski kralj ne bo odpotoval v Washington, ker ga je gospa Roosevelt obvestila, da njegova soproga Lupescu v Beli hiši ne bo zaželen gost.

Angleška letala letela čez Švico

Bern, 12. sept. s. Poveljstvo švicarske vojske je včeraj izdalo sledeče uradno sporočilo: V noči od 10. na 11. september je letelo okrog 23.15 petnajst letal neznane narodnosti v več valovih in v največji višini iz vzhodne smeri čez južno Švico. Najprej so letala letela v smeri od severozahoda proti jugovzhodu, nekoliko kasneje pa v obratno smer. Več teh letal je letelo tudi nad Zenevo.

Bern, 12. sept. s. List »Berner Tagblatt« objavlja odločen protest proti novi kršitvi nedotakljivosti zračnega prostora nad Švico, ki so jo zagrešili v noči od 10. na 11. september Angleži.

Redki napadi angleškega letalstva na zahodu

Berlin, 12. sept. s. Zaporedni napadi nemškega letalstva na spodnji Egipt, niso povzročili le velikih opustošenj v vojaških objektih, temveč so povzročili tudi precejšnjo zmešnjavo v notranjosti prometnih zvez. Številne bombe so zadele železniške proge in naprave in so na več mestih za dalj časa pretrgale železniški promet.

Berlin, 12. sept. s. Z vojaških krogov se je izvedelo, da je nekaj posameznih angleških letal poskušalo predvčerajšnjim leteti nad ozemljem ob Rokavskem prelivu. Eno britansko letalo, ki se je poskušalo približati holandski obali, je bilo zbito od nemškega protiletalskega topništva.

Berlin, 12. sept. s. S pristojnega mesta javljajo, da je nekaj angleških bombnih letal poskušalo blizu norveške obale napasti nemški konvoj. Srdit ogenj protiletalskega topništva iz spremljevalnih ladij ni dovolil sovražnikovim letalom, da bi zmetala bombe na konvoj, temveč so se morala brez uspeha vrniti, od koder so prišla. Posadke nemških ladij so lahko videle na svojim povratku, da so Angleži precej daleč od konvoja zmetali svoje bombe v morje.

Kopenhagen, 12. sept. s. Potopljena je bila hladilniška ladja »Chilean Reefer«, ki je bila v službi Velike Britanije. Vsi člani posadke so se rešili.

Kopenhagen, 12. sept. s. Iz Islandije javljajo, da je bila 29. junija potopljena trgovska ladja »Tekla«, ki je bila v službi Velike Britanije in je vozila v Ameriko, 14 članov posadke je utonilo, 6 pa se jih je rešilo.

Rim, 12. sept. s. Angleška admiraliteta je sporočila, da je bila potopljena ameriška pomorska krizarka »Tombridge«, Vsi člani posadke so utonili.

Nadzorstvo nad prometnimi žilami Perzije dobijo Sovjeti

Teheran, 12. sept. s. Sovjetske oblasti so po dolgih razpravah dosegle, da pride pod njihovo nadzorstvo vsa prometna mreža v Perziji, včevši železnico. Angleško poveljstvo se je temu močno upiralo in trdilo, da sovjetska uprava ne bo došla tej nalogi, ker se kot sposobna organizacija niti doma ni preveč izkazala. Zaradi zaprtja italijanskega poslanstva, je japonski poslanik prevzel zaščito italijanskih koristi v Perziji. Vsa italijanska kolonija se je zbrala v poslopiju italijanskega poslanstva.

Uničenje boljševizma je cilj madžarske politike

Radijska poslanica predsednika madžarske vlade svojemu narodu

Budimpešta, 12. sept. s. V svojem radijskem govoru, ki je bil namenjen madžarskemu narodu, je predsednik vlade Bardossy izjavil: »Madžarsko ljudstvo se že drugič nahaja v boju z boljševiško anarhijo. Prvikrat je bil v boju pred 22 leti, ko smo bili pri nas vsi poklicani, da se postavimo v bran napadajočemu boljševizmu. Po krvavih naporih v svetovni vojni, ko smo bili že izčrpani in slabotni, bi mogli postati plen boljševizma. Skozi dolge mesece smo morali prenašati vso težo boljševiških zločinov. Naša narodna vera je bila omajana, vse naše gmočne, moralne in duhovne dobrine so začele padati in anarhiji, ki so jo vodile peklenske sile pod krinko, da bodo uvedle socialno pravičnost. Po nezaslišanih mukah je naš narod odstranil iz sebe ta uničevalni strup, ki pa danes ne predstavlja več nevarnosti za državo, ker se prijateljska Nemčija bojuje v ogromni bitki proti boljševizmu, proti grozotam in barbarstvu, ki so grozila Evropi iz Vzhoda. In mi, ki se zavedamo svoje dolžnosti, smo morali po surovih in krvavih napadih na naša odprta mesta neizogibno poseči v to vojno. Skupaj z nemško voj-

sko in v duhu starega prijateljstva po orožju, smo mi v tej novi križarski vojni hoteli prispevati svoj krvni delež skupaj s sinovi mnogih drugih narodov. Naši hrabri vojniki, katerih dejanja spremlja ves madžarski narod s hvalečnostjo in blagoslovom, najboljše vedo, kako je treba izvršiti poslanstvo, ki jim je bilo zaupano. V mestih in vaseh, kjer so korakali, so imeli priliko videti vso krutost in barbarstvo, bedo in trpljenje, ki ga je podjarmljenemu narodu prinesel boljševiški jarem. Plen, ki so ga naše čete dobile, je največji dokaz o peklenskih načrtih, ki jih je boljševizem koval za uničenje Evrope. Končni smisel te bitke je obramba naše krščanske in evropske civilizacije. Vsa Evropa se nahaja na bojišču v borbi proti demonu brezboštva in rušilnosti. Skupne in tvorne sile evropskih narodov so združene pod vodstvom nepremagljive volje sil Osi. Bojujejo se zmagovito za utrditev svojih načel in za tista načela, ki bodo v pravem duhu socialne pravičnosti in solidarnosti mogla edina dati trden temelj za vredno življenje v vsej Evropi.«

Podpore za starost in onemoglost

Zavod za socialno zavarovanje Ljubljanske pokrajine je od Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu prejel seznam podpirancev, ki so na dan 9. 4. 1941. imeli stalno bivališče v Ljubljanski pokrajini. Dasi likvidacija Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu še ni izvršena, niti predvidoma še ne bo tako kmalu, radi česar urad iz Zagreba ni prejel na račun likvidacijske imovine niti gotovine, niti vrednostnih papirjev, vendar je na račun tekočih dohodkov sklenil kljub pomanjkanju gotovine izplačevati onemoglostne in starostne podpore od dne, ko je prenehal z izplačevanjem Osrednji urad v Zagrebu. Začetkom septembra so bile 165 podpirancev nakazane onemoglostne in starostne podpore v višini, kot so jim bile priznane z odloki. Pri sedanjih težkih razmerah in občutnem pomanjkanju gotovine je urad storil vse, kar je bilo v danih razmerah mogoče, da

onemoglim in ostarelim podpirancem olajša njihovo preživljanje. Osrednji urad še ni poslal celotnega seznama podpirancev niti ni vrnil prošnje onemoglih in ostarelih delavcev, katere je urad že v letu 1940 odstopil v obravnavanje in rešitev. Urad je ponovno urgiral predložitev tozadevnih seznamov in vrnitev prošnje, da bo mogel nakazati podpore tudi ostalim prosilcem, in rešiti še nerešene prošnje. Vse podpirance in prosilce pa opozarja, da so sredstva za onemoglostne in starostne podpore zelo omejena in da bo mogel priznati podpore samo takim prosilcem, ki so siromašnega stanja in navezani samo na podporo urada. Urad bo tem upravičencem nakazal podpore takoj, ko prejme izkaze iz Zagreba, enako bo rešil vse še nerešene prošnje takoj, ko jih Osrednji urad vrne, zato opozarja zainteresirane, da je vsaka urgencia nepotrebna, ker ima te slučaje stalno v evidenci.

Italijanska ljudska šola in gimnazija v Ljubljani

Ljubljana, 12. sept. s. Da se zagotovi otrokom Italijanov, ki zdaj bivajo v Ljubljani, nadaljevanje italijanskega pouka v tem šolskem letu, bosta odprti v Ljubljani ena osnovna šola in Kr. gimnazija do tretjega razreda, v katero se bodo lahko vpisali tudi učenci tehničnega zavoda in učiteljskega. Ustanovljena bosta tudi četrti in peti razred, če bo število učencev zadostilo veliko.

Razna ministrstva prijavljajo udeležbo na ljubljanskem velesejmu

Ljubljana, 12. sept. s. Prijavila so svojo udeležbo na ljubljanskem velesejmu tudi prometno ministrstvo, ministrstvo za javna dela in ministrstvo za kmetijstvo in gozdo. Slednje bo priredilo na tem velesejmu posebno razstavo, na kateri bodo razkazovali izsuševalna dela in načrte zanje. Tudi ministrstvo za ljudsko kulturo bo imelo svoj paviljon, ki ga bo opremilo ravateljstvo za tujski promet. V njem si bodo tisti, ki bodo obiskali ljubljanski velesejem, lahko ogledali turistične naprave iz vse Italije, zlasti pa tiste iz Julijske Benečije.

Smrtna nesreča v Ribnici

Električni tok ubil 21 letnega Volčjaka Jožefa

Ribnica, 11. septembra. Včeraj dopoldne je zadel Volčjakovo družino v Dolinem Suhadolu pri Novem mestu hud udarec iz Ribnice so sprejeli sporočilo, da se je smrtno ponesrečil njihov najstarejši sin 21 letni Jože. S svojim bratom Alojzijem sta bila zaposlena pri gradbenih delih na novi stavbi Posojilnega doma v Ribnici, katerega vprav sedaj urejajo. Jože je včeraj dopoldne brusil na podstrešju tlak terazoa. Ko je hotel prenesti brusilni aparat, je najbrže prijel za električno dovodno žico in ga je tok na mestu ubil. Volčjakov obupni smrtni krik so slišali bližnji zidari, ki so takoj prihiteli na podstrešje. Jože je ležal na tleh, v roki pa je krepko stiskal brusilni aparat. Vsi poskušali z umetnim dihanjem so bili brezuspešni. Pokojnikovo truplo so odpeljali v mrtvašnico na pokopališče v Hrovačo, od koder ga bodo odpeljali v njegov domači kraj.

Nesreča še ni pojasnjena in bo krivdo pojasnila strokovna komisija. Volčjakovi družini izrekamo ob bridki izgubi najstarejšega sina, ki jim je bil v pomoč, naše sožalje!

Včeraj v Linhartovi ulici

Včeraj popoldne okrog pol štiri se je na Linhartovi ulici pripetil razburljiv dogodek. V tem času je stopil iz veže neke hiše sluga pri Nabavljalni zadrugi V. K. Se ni prestopil vežnega praga in že so začeli s ceste padati nanj revolverski strel. K. je bil zadet z dvema ali tremi krogli. Ena mu je šla skozi roko, druga v spodnji del hrbta, tretja pa menda v nogo. K sreči pa strel niso bili življenjsko nevarni. Napadalec je takoj po oddanih strelah zasedel kolo in se jadrno odpeljal. Vse se je izvršilo tako hitro, da je napadalcu uspelo pobegniti, vendar pa gotovo ne bo ušel roki pravice, ki v našem mestu še posebno skrbi za javno varnost. Za drzen napad zasluži napadalec strogo kazn. Ranjenega K. so reševalci nemudoma odpeljali v bolnišnico kjer so mu zdravniki nudili prvo pomoč.

Zdravstvena avtokolona v Logatcu

Logatec, 12. septembra. Dne 8. septembra je sanitetska avtokolona s svojimi zdravniki-specialisti prišla v Dolenji Logatec. Kakor ob priliki njenega prvega obiska dne 13. junija t. l., tako je bil tudi sedaj dotok ljudstva zelo velik. Sedemorica zdravnikov-specialistov je v napornem sedemurnem delu izvršila 1065 preiskav.

Dan pozneje, 9. t. m., je avtokolona opravila svoj posel v Gorenjem Logatcu, kjer je do sedaj še ni bilo. Občani so tu v še večjem številu bodili na preiskave in se posluževali ugodne prilike, ter je bilo 1067 zdravniških preiskav, kar je za razmeroma mali Gorenji Logatec zelo mnogo. V obeh Logatcih je bilo v teku dveh dni 2132 preiskav! Največ obolenj je bilo do gnanjih na organih krvnega obtoka, sicer pa je zdravstveno stanje prebivalstva ugodno.

Občani obeh Logatcev so za veliko delo, ki ga je izvedla sanitetna avtokolona v tem kratkem času na polju zdravstva in zdravstvene zaščite hvaležni.

Velesejem

Jesen je za kmetovalce najljepši letni čas. Spomladi in poleti je moral trdo delati, jeseni pa spravlja sadove svojega dela domov in če je letina dobra, je rešen skrb, kako bo čez zimo preživel sebe in svojo družino. Jesen je čas, ko se ozira kmetovalec nazaj na svoje delo in sklepa račune svojega prizadevanja, obenem pa dela načrte za prihodnje pomlad, ko bo moral znova zastaviti plug in prijeti za motiko. Najprimernejši čas za prirejanje kmetijskih razstav je torej pač jesen. Tega se dobro zaveda Ljubljanski velesejem, ki bo v svojo letošnjo prireditelji vključili tudi veliko kmetijsko razstavo. Zavrteitev prehoda skozi Lattermannov drevored. Zaradi prireditve Ljubljanskega velesejma, ki bo letos od 4. do 13. oktobra, bo prehod skozi Lattermannov drevored, ki vodi od spodnjega dela otroškega igrišča mimo velesejskih paviljonov proti Pivovarni Union, zaprt od 15. septembra do 18. oktobra.

Vrnitev vojnih u etnikov

V zadnjih dneh je bil zaključen dogovor med italijansko in nemško oblastjo za odpust vojnih ujetnikov, rojenih na ozemlju od Italijanov zasedene Slovenije. Po uredbi Visokega Komisarjata, ki se je živo zanimal za usodo teh ujetnikov, naj bi ljubljanska mestna občina in ljubljanska mestna okrožja, Novo mesto, Logatec, Kočevje in Črnomelj zbrale podatke glede vojnih ujetnikov, ki spadajo pod njihovo oblast.

Ti podatki naj bi bili dopolnjeni s podatki družin teh ujetnikov. Pomniti je, da naj se družine same ne obračajo neposredno na Visoki Komisarjat. Med podatki je treba navesti ime in priimek, poklic, naslov koncentracijskega tabora v Nemčiji, kjer se ujetnik nahaja in njegovo število.

Izreden lovski plen pod Veliko goro

Posesnik in lovec g. Pakiž Anton iz Dan pri Ribnici je imel preteklo noč izreden lovsko srečo. Okrog polnoči je ustrelil na njivi, kjer raste krompir, 87 kg težko divjo svinjo, ki se je z mladčema priklatlila s Kočevskega in mu požrla skoraj ves krompir. Ko je na vse zgodaj prišel po svoj bogati lovski plen, je zagledal ob mrtvi samici mladčica, ki pa sta zbežala v gozd.

Svinja je naredila ogromno škodo tudi na njivah drugih posesnikov, zato so bili Pakiževga izrednega plena veseli tudi sosedje. V torek ponoči je svinja izkopala pol njive krompirja posesniku Zobcu. Sedaj je potrebno, da dobe lovci še mladčica, da ne bosta hodila po grešnih poteh, kamor ju je vodila mati.

Trgovec in potrošnik

Prehranjevalni zavod Visokega Komisarjata za Ljubljansko pokrajino pošilja v objavo naslednje opozorilo trgovcem in potrošnikom:

1. Trgovec, ne prodajaj, in konzument, ne kupuj preko redne potrebe.
2. Trgovec, ne prodajaj tistemu, ki ima več denarja, večje količine blaga: to bi bilo na

škodo onih, ki imajo manj in si ne morejo napraviti zaloga.

3. Ti, ki si kopičiš zalogo, si izdajalec.

4. Trgovec, odstopaj blago v mejah rednih potreb in prodajaj le svojim rednim odjemalcem, ki jih poznaš.

5. Vlada računa danes bolj kot kdaj koli, da boš ti, trgovec, zvesto in razumno sodeloval, in da boš ti, konzument, discipliniran državljani, tako da prehrana, preskrba in razdelitev ne bodo utrpeli škode in ovir.

6. Trgovec, bodi vključen in potrpežljiv s svojimi odjemalci, in ti, odjemalec, bodi ljubezniv in potrpi s svojim trgovcem.

S Hrvaškega

Zagreb, 12. septembra. s. Jutri, v soboto bo prispela v Zagreb bolgarska gospodarska delegacija na poti iz Bratislave, kjer je s Slovaško sklenila sporazum. V Zagrebu bo začela gospodarska pogajanja s hrvaškimi zastopniki. Bolgarsko zastopstvo vodi ravnatelj gospodarskega oddelka v zunanjem ministertvu, Pečev.

Zagreb, 12. septembra. s. V Zagreb je prispelo 127 otrok, ki so izgubili starše v boju s četniki. Prihajajo iz vasi, ki so jih tolpe čisto razdejale in bodo v Zagrebu ostali nekaj časa pod zaščito socialnih ustanov.

Prijave tujih terjatev. Poročajo, da s 15. septembrom poteče rok, ki je bil določen za prijavo vseh terjatev tujih družb in ustanov do državljanov in ustanov, ki zdaj pripadajo novi hrvaški državi. V zvezi s tem omenjajo, da je hrvaška vlada pred nedavnim sporočila svoj sklep, da hoče te dolgeve tujim upnikom poravnati.

Nepremičnine tistih, ki so odšli iz Hrvaške. Zagrebški župan je včeraj izdal odlok, ki določa, da z včerajšnjim dnevom pripadejo vse nepremičnine oseb, ki so iz očitnih razlogov zapustile neodvisno hrvaško državo, v posest zagrebske mestne občine, ki jih bo odslej upravljala. Ona jih bo sama dala v najem ali jih oskrbovala. Zato so morebitni upravitelji vabljeni, da predložijo neposredno omenjenim uradom dosežanje zaključne račune.

Nesreče in nezgode

Ljubljana, 12. septembra.

Nesreča nikoli ne počiva in vedno prihajajo v ljubljansko bolnišnico ponesrečenci, ki jih je doletela nesreča in se bodo morali dalj ali manj časa zdraviti na bolniški postelji.

Tudi včerajšnji dan in danes ponoči se je zahtelo v zdravniško oskrbo nekaj ponesrečencev. Križnar Aleš, trgovski vajenec, je padel po stopnicah tako nesrečno, da se je precej hudo poškodoval po glavi.

Služkinja Simončič Ana pa je po nevednosti prišla za napačno steklenico in izpila tekočino, katere ni hotela. Reševalci so jo prepeljali v bolnišnico, pa tudi zdravniki so pravočasno posegli vmes.

Otoničar Stane pa je imel opravka pri cirkularni žagi. Pri delu pa je bil tako ne previden, da mu je prišla pod žago levica. Dobil je hujše poškodbe.

Naš znani akademski kipar Zdenko Kalin pa je imel smolo na svojem kolezu. S koleza je padel, toda tako nesrečno, da si je pri tem zlomil levico. Vsem želimo, da bi čimprej zapustili bolniško posteljo.

V treh vrstah...

Novomeški cerkveni koncerti bosta izvajala pevska zbora mestne župnije in frančiškanov. Pevce bo vodil prof. Matija Tomc. Koncert bo danes ob 19 v kapiteljski cerkvi.

Novomeški okrajni glavar osebno pregleduje cene po trgovinah. Doslej pa je našel vse v najlepšem redu, kar bodi novomeškimi trgovcem le v čast.

Zadnje nedeljo so bile na pohorski cesti velike gorske kolesarske dirke. Zmagal je Mariborčan Lozinšek. Sledili so mu Podmilščak, Zeunik in Rakel.

Po patroni, katero sta našla na savskem prostu sta razbijala v bližini Kranja brata Tušomir in Miloš Vidmar. Patrona je eksplodirala in je brata hudo poškodovala.

Davno roko je zdrbilo delavcu Francu Konečniku v guštanjski jeklarni.

Pri martinovi peči zaposleni Franc Slemnik pa je dobil hude opekline po životu. Moral je v bolnišnico.

Te dni se je zbralo na zborovanje v Domalah nad 200 voditeljev stranke iz osmih krajevnih skupin.

V Celju, Šoštanju in Teharju so bili pred nedavnim kuharski tečaji, katerih se je udeležilo nad 350 žensk, kakor poročajo listi.

Tudi v Mariboru so uvedli na trgu prodajo samo na tehtanje. Tudi tržna kontrola se je hudo poostрила.

Predvčerajšnjim so se začeli vpisovati dijaki na spodnještajrske gimnazije in druge višje učne zavode.

Zidanka in gospodarsko poslopje je zgorelo v bližini Maribora dr. Kokošniku. Škodo cenijo na 6000 mark. Ogenj je zanetil 6 letni otrok, ki je našel vžigalice.

Čudna nesreča. V Mesarski ulici v Mariboru je zdrknil polno naložen voz premoaga po cesti navzdol in se zaril v neki frizerski salon, ki pa je bil ta čas k sreči prazen. En konj je ostal nepoškodovan, drugega pa so morali raklati, ker je bil tako poškodovan, človeških žrtev pa ni bilo.

Ne pozabite na najlepšo letošnjo knjigo, ki bo verna slika današnjih dni, to je na »Slovenčev koledar«, ki stane za naročnike naših listov le 9 lir in 2 liri za pošiljativne stroške, za nenaročnike naših listov pa stane koledar 20 lir. Vsak naročnik koledarja bo dobil v dar tudi prelepe slovenske jaslje, delo našega akademskega slikarja Goršeta. Z jasljami bo vsak prejel številne pastire in ovčke, kakor tudi sv. Tri kralje.

Naročite koledar takoj pri naših zastopnikih v Vašem kraju, z dopisnico na upravo naših listov ali pa enostavno po pošti, s katero plačujete naročnino!

Lepe knjige in zelo poceni, dosegljive vsakemu — vsaka stane le 5 lir — Vam nudi »Slovenčeva knjižnica«, ki bo obsegala 24 knjig, od katerih bo prva izšla 1. oktobra t. l., nato pa vsakih 14 dni po ena. Vsebine knjig je izbrana, oprema okusna, saj bodo knjige z žico vezane. Velikost knjig bo 14 krat 20 in bo knjiga lahko tudi v okras vsaki knjižnici.

Naročite »Slovenčeva knjižnica« takoj z dopisnico in sicer vseh 24 knjig, ker jih boste na ta način dobivali dostavljene na dom; plačujete jih pa lahko mesečno.

Knjige naročite pri upravi »Slovenčev«, Koprarjeva 6, Ljubljana.

Naročajte Slov. dom!

LALOTTERIA ED IL GRAN PREMIO DI MERANO LOTERIJA IN VELIKA NAGRADA MERANA

L'estrazione dei numerosi e ricchi premi della Lotteria di Merano è collegata col Gran Premio Ippico che si corre in quella città il 12 ottobre p. v. ~ I biglietti che saranno estratti a sorte pubblicamente con tutte le garanzie volute dalla Legge saranno poi accoppiati, con una seconda estrazione a sorte al nomi dei cavalli vincitori del Gran Premio e delle altre corse più importanti. Il biglietto che risulterà accoppiato col cavallo primo arrivato vincerà 1 milioni assegnati come 1° premio della Lotteria. ~ Per concorrere a queste estrazioni e diventare milionari basta spendere 12 lire e cioè acquistare un biglietto della Lotteria di Merano che troverai in vendita a Lubiana presso banche, tabaccai ecc. Chiusura vendita biglietti: 28 settembre — irrevocabile.

Zrebanje številnih in bogatih premij Meranske loterije je v zvezi z Veliko Hippično Nagrado, za katero bodo dirkali konji v tem mestu 12. oktobra t. l. ~ Srečke, ki jih bo določilo javno, popolnoma zakonsko zajamčeno zrebanje, bodo z zopetnim zrebanjem priključene imenom konj, ki bodo zmagali pri dirkah za Veliko Nagrado in pri drugih pomembnih dirkah. ~ Srečka, ki bo združena z imenom konja zmagovalca, bo zadelala milijone, ki so določeni za prvo premijo loterije. ~ Da se lahko udeležite tega zrebanja in postanete milijonarji, zadostuje, če potrošite 12 lir za nakup srečke Meranske loterije, ki so na prodaj v Ljubljani v bankah, trafikah itd. ~ Prodaja srečk bo zaključena 28. septembra — nepreklicno!

Everest

MOD. 90 PORTATILE

È la macchina per scrivere che riassume le qualità del prodotto d'alta precisione. È fornita, dietro richiesta, nel colore che più risponde al Vostro gusto e col tipo di carattere che meglio interpreta la Vostra personalità.

MOD. 90 PRENOSLJIV

je pisalni stroj z vsemi lastnostmi najnatančnejšega izdelka. Na zahtevo lahko dobite stroj take barve, ki najbolj ugaja Vašemu okusu in s takimi črkami, ki najbolj označujejo Vašo osebnost.

S. A. SERIO - MILANO

LALOTTERIA ED IL GRAN PREMIO DI MERANO LOTERIJA IN VELIKA NAGRADA MERANA

L'estrazione dei numerosi e ricchi premi della Lotteria di Merano è collegata col Gran Premio Ippico che si corre in quella città il 12 ottobre p. v. ~ I biglietti che saranno estratti a sorte pubblicamente con tutte le garanzie volute dalla Legge saranno poi accoppiati, con una seconda estrazione a sorte al nomi dei cavalli vincitori del Gran Premio e delle altre corse più importanti. Il biglietto che risulterà accoppiato col cavallo primo arrivato vincerà 1 milioni assegnati come 1° premio della Lotteria. ~ Per concorrere a queste estrazioni e diventare milionari basta spendere 12 lire e cioè acquistare un biglietto della Lotteria di Merano che troverai in vendita a Lubiana presso banche, tabaccai ecc. Chiusura vendita biglietti: 28 settembre — irrevocabile.

Zrebanje številnih in bogatih premij Meranske loterije je v zvezi z Veliko Hippično Nagrado, za katero bodo dirkali konji v tem mestu 12. oktobra t. l. ~ Srečke, ki jih bo določilo javno, popolnoma zakonsko zajamčeno zrebanje, bodo z zopetnim zrebanjem priključene imenom konj, ki bodo zmagali pri dirkah za Veliko Nagrado in pri drugih pomembnih dirkah. ~ Srečka, ki bo združena z imenom konja zmagovalca, bo zadelala milijone, ki so določeni za prvo premijo loterije. ~ Da se lahko udeležite tega zrebanja in postanete milijonarji, zadostuje, če potrošite 12 lir za nakup srečke Meranske loterije, ki so na prodaj v Ljubljani v bankah, trafikah itd. ~ Prodaja srečk bo zaključena 28. septembra — nepreklicno!

Obvezno cepljenje proti davici v Ljubljani

Starši morajo k temu cepljenju pripeljati vse nad 18 mesecev stare otroke, ki še ne hodijo v šolo

Obvezno cepljenje proti davici, odrejeno z odlokom Visokega Komisarja za Ljubljansko pokrajino, bo v Ljubljani od 16. septembra do 18. oktobra 1941.

Cepljenje obstoji iz treh podkožnih vbrizgov v dveh presledkih po 14 dni.

Cepljenje bo:

v Mestnem domu: prvič 16. septembra, drugič 30. septembra, tretjič 14. oktobra;
v ljudski šoli Bežigrad: prvič 17. septembra, drugič 1. oktobra, tretjič 15. oktobra;
v ljudski šoli v Mostah: prvič 18. septembra, drugič 2. oktobra, tretjič 16. oktobra;
v ljudski šoli na Viču: prvič 19. septembra, drugič 3. oktobra, tretjič 17. oktobra;
v Mestnem domu: prvič 20. septembra, drugič 4. oktobra, tretjič 18. oktobra.

Cepljenje bo vsak dan ob 16.30.
Starši morajo k temu cepljenju pripeljati vse nad 18 mesecev stare otroke, ki še ne hodijo

v šolo in tudi tiste, ki bodo letos začeli hoditi v šolo. Še necepljeni otroci, ki so že lani hodili v šolo, bodo cepljeni med šolskim letom.

Cepljenje je obvezno za vse otroke, razen za one, ki so bili cepljeni lansko leto, in tudi ne za one, ki bodo po presoji ravnatelja Higienškega zavoda ali zdravnikov mestnega fizikata oproščeni zaradi bolezni.

Starši cepljenju otrok dobe o opravljenem trikratnem cepljenju pisemno potrdilo. Tako potrdilo lahko dobe na mestnem fizikatu tudi starši onih otrok, ki še niso prevzeli potrdila za lani opravljeno cepljenje. Potrdilo o opravljenem cepljenju proti davici bo v prihodnje potrebno tudi za vse otroke, ki bodo prosili za sprejem v zavetišča, poštinske kolonije itd.

Opozarjamo, da je cepljenje proti davici po čl. 10. navedenega odloka obvezno ter bodo starši in druge osebe, ki imajo očevoško skrbstvo nad otroki, kaznovani z globo do 1000 lir zaradi prekršitve te odredbe.

Razne zadeve iz sodne dvorane

Obsojeni mesarji — Iz zemljiške knjige — Nakup Virantovega vrta po mestni občini

Ljubljana, 12. septembra.

Na okrožnem sodišču se ta teden nadaljujejo mnoge kazenske razprave zaradi prestopkov prekočenja maksimalnih cen, kakor jih je bila določila uredba o cenah z dne 12. marca t. l. Pred kazenskim sodnikom-podincem se vrste mnogi ljubljanski in tudi okoljski mesarji, ki pač priznavajo, da so, dokler ni bil urejen nakup živine po točno določenih cenah, prodajali meso po mnogo višjih cenah, ker bi drugače imeli velike izgube. Znano pa je, da mesarji vedno žive le od izgub, nikdar ne priznajo svojih dobitkov.

Neki mesar iz okolice je bil obtožen prestopka po členu 7 uredbe o cenah, ker je konec maja prodal goveje meso po mnogo višjih cenah od maksimalnih. Izgovarjal se je, da ni mogel mesa prodajati po maksimalnih cenah, ker bi imel veliko izgubo, danes lahko prodaja meso po maksimalnih cenah, ker je nakup živine urejen. Za 1 kg mesa je zahteval 30 din ali 11.40 lir. Bil je nepogojno obsojen na 7 dni zapore in 400 lir denarne kazni ter v plačilo povprečnine 114 lir.

Ljubljanski mesar Ivan J. je 7. junija prodal 30 dkg govejega mesa za 11 din ali 4.80 lir. Sodnik: »Imate premoženje?« Obtoženec: »Nekaj malega. Sem mnogo izgubil pri strankah.« Sodnik: »Se noben mesar ni dejal, da živi od dobička.« Obtoženec: »Taktar je bil pri stojnici velik naval ljudi. Meso so ljudje kar grabili. Lahko je, da sem se zmotil in zaračunal.« Sodba: 7 dni zapore in 500 lir denarne kazni in v plačilo povprečnine 114 lir. Mesar je prijavil priziv, kakor prejšnji, ki tudi ni bil zadovoljen s sodbo.

Zemljiška knjiga okrajnega sodišča je v 10 dneh tega meseca zaznamovala že 37 kupnih pogodb za celotno kupno vrednost 896.956 lir. Večina kupnih pogodb je novejšega datuma, le nekatere datirajo še iz lanskega leta. Te pogodbe so bile poslone v odobritev svoj čas vojnomu ministru v Beograd, kjer jih je doletela usoda, da so se izgubile ali pa so bile žrtve velikega požara.

Veliko je zanimanje za stavbne parcele in je zadnji čas opaziti, da se je stavbna sezona močno razgibala in da so zasebniki začeli zidati hiše ali vile na raznih krajih mesta, posebno v severnem in vzhodnem delu. Med važnejšimi kupnimi pogodbami naj navedemo:

Cerar Franciška, posestnica v Mostah, Bayd-kova ulica št. 13 je prodala Mariji Herman, zasebnici na Jesenici, sedaj stanujoči v Ljubljani nepremičnino vl. št. 585 k. o. Moste (hiša št. 13 v Baydkovi ulici in vrt) za 120.000 din ali 45.600 lir. Ta pogodba je starejšega datuma.

Arh. Hugo Schell, stavbenik v Ljubljani in njegova soproga Marija sta prodala Mariji Baragovi, trgovčevi soprogi Ljubljana, Tyrševa cesta št. 1, parcelo št. 184/6 k. o. Spodnja Šiška v izmeri 758 m² (ob Borutovi ulici) za 17.898 lir. Kvadratni meter nad 22 lir.

Perko Franciška, posestnica v Ljubljani VII, Jernejeva cesta št. 7 je prodala prvič: Ivanu Petriču ml., posestniku v Borovnici parcelo št. 2050 k. o. Brezovica za 36.100 lir. Drugič pa: Ivanu Petriču star., lesnemu trgovcu in posestniku v Borovnici ter njegovim otrokom Ivanu, Antonu, Greti in Josipini por. Drašler, vsi v Borovnici, nepremičnino vl. št. 114 k. o. Spodnja Šiška (hiša št. 7, vrt in druge parcele) za 139.840 lir.

Na mestno občino ljubljansko je bil dalje prepiran svet ob Gallusovem nabrežju, nekdanji in znameniti Virantov vrt, ki spada pod parc. št. 130 in 156 k. o. Ljubljana-mesto. Ta svet je bil kupljen že lani, toda kupna pogodba je bila pravno formalno podpisana 27. maja t. l. Za Kraljevino Italijo-Ljubljansko pokrajino je pogodbo podpisal ravnatelj finančnega ravnateljstva v Ljubljani. Ta svet meri 2500 m². Kupnina je znašala 400.000 din ali 152.000

lir. Pošto ravnateljstvo si je pridržalo pravico do vseh vrtnih pridelkov in do sadja za leto. Na tem prostoru so tudi nekatere manjše zgradbe, ki jih mora pošto ravnateljstvo izprazniti po predhodni 3 mesečni odpovedi.

Statistika razprav proti navijalcem

Prav zanimiva je statistika razprav proti navijalcem cen na okrožnem sodišču. V septembru je bilo doslej že nad 40 razprav proti osebam, ki so bile obtožene po členu 7 uredbe o cenah, da so razne življenjske potreščine prodajale preko maksimalne cene.

Obsojeni so bili mesarji, gostilničarji, peki, branjenci, trgovci in drugi, ki so prodajali meso, kruh, jajca, mleko, klobase in druga živila po pretiranih cenah nad najvišjo, uradno določeno ceno.

Nekatere razprave so bile prekinjene, da se izvedejo razni, od obtožencev podani dokazi v njih razbremenitev, nekateri so bili oproščeni zaradi pomanjkanja dokazov. V septembru pa je bilo doslej 25 obtožencev zaradi navijanja cen obsojenih na skupno 189 dni zapore in skupno na 7.750 lir denarne kazni. Med temi so bili samo 3 obtoženci obsojeni pogojno za 1 leto, vsi drugi nepogojno.

Pred kazenskim sodnikom-podincem je bila večeraj obtožena tudi neka gostilničarka, da je imela v ceniku navedene višje cene. Njen bratolec je pripomnil sodniku: »Gospa ne more priti zaradi svoje strahovitosti in je živčno bolna. Zelo je razburjena.« Sodnik: »Ko je nastavljala cene, ni bila razburjena.« Razprava je bila v njeni odsotnosti in zaenkrat preložena.

—d.

Drugi dan plavalnega prvenstva

Ljubljana, dne 12. sept.

Večera popoldne je bil zaključen drugi dan pokrajinskega plavalnega prvenstva. Vreme je bilo hladnejše kakor prvi dan tekmovalja, kajti sonca ni bilo in oblaki so se podili po nebu. Tudi na današnjem tekmovalju je manjkalo nekaj najboljših, zaradi česar tekmovalje ni bilo tako borbeno kakor bi bilo, če bi tudi ti plavalci tekmovali.

Kot prva točka današnjega sporeda je bilo:

200 m hrbtno gospodje:

1. Grašek 3:02,8, 2. Petek 3:09,8, 3. Lampret 4:13,4.

Lampret pa je bil zaradi napačnega obrata diskvalificiran.

400 m prosto gospodje:

1. Vlahy 6:18,2, 2. Andoljšek 6:21,6, 3. Jovanovič 6:29,9, Slede: 4. Kerševan 6:53,4, 5. Sežun 7:15,1.

Današnja organizacija tekmovalja je bila mnogo boljše kakor je bila večerajšnja. Plavalne točke so se hitro vrstile druga za drugo in je bil ves spored končan v dobri uri.

Prvih sto metrov je bila velika borba med Vlahyjem in Kerševanom, vendar pa je na koncu uspešno posegel še vmes Andoljšek, ki je na zadnjih 50 metrov prehitel Kerševana, kajti letemu so posle moči. Andoljšek je tudi ogražal prvega, saj je udaril ob zid samo za malenkost kasneje. V tej grupi so tekmovali predvsem juniorji.

400 m prosto gospodje:

1. Močan 5:23,1, 2. Mihalek 5:42,1, 3. Hud-dnik 5:56, Slede: 4. Rotter 6:09,8, 5. Smerkolj 6:09,8.

Novice iz Države

Uporaba jaje za izdelovanje slaščic — prepo-vedana. Tržaški prehranjevalni zavod sporoča občinstvu, da je minister za kmetijstvo in gozdove izdal odlok, po katerem je odslej slaščičarnam prepovedano uporabljati jajca pri izdelovanju raz-novrstnih slaščic.

Ni dovoljeno prodajati avtomobilov tujcem. V »Službenem listu« je izšel te dni odlok, po katerem je za ves čas, dokler bo trajala vojna, prepo-vedano prodajati avtomobile kakor tudi njihove sestavne ter nadomestne dele tujim državljanom ali družbam. Določeno so s istim odlokom tudi precej stroge kazni za tiste, ki se novih predpisov ne bi hoteli držati. Kršitelji tega odloka bodo kaznovani z zaporom do šestih mesecev in z denarno globo od 500 do 10.000 lir, kakor bo pač teža prestopka. Le vojno ministrstvo ima pravico dovoliti od primera do primera prodajo avtomobilov in njihovih delov in bo za vsak tak primer izdalo posebno dovoljenje. Zakonski odlok o pre-povedi prodaje avtomobilov tujim državljanom je začel veljati v sredo, 10. septembra.

Tekstilna razstava v Benetkah končana. V Be-netkah so zaprli zanimivo razstavo tekstilnih iz-delkov. Odprli so jo 20. avgusta in je trajala 20 dni. Razstavni prostori so bili v justinijanovi pa-lači. Ogledalo si je to bogato razstavo več tisoč ljudi iz vseh krajev Italije, med njimi tudi številna zastopstva industrijalcev, trgovcev, obrtnikov po-leg teh pa tudi mnogo podeželskih ljudi. Obiskala jo je tudi posebna italijansko-nemška delegacija, ki jo je vodil dr. Groon, predsednik nemškega tek-stilnoindustrijskega oddelka. Razstavo so prišli gledat tudi številni zastopniki iz Madžarske, Švice in Hrvaške.

Zasega vseh mesnih konzerv. V zvezi s prejš-njimi ukrepi je minister za kmetijstvo in gozdove izdal odredbo, ki jo zdaj objavlja tudi »Službeni list«, po kateri so zasežene vse mesne konzerve, naj bodo kakršna koli vrste ali kakovosti. Isto ministrstvo namerava te zasežene konzerve pravično razdeliti med prebivalstvo in sicer po ceni, ki jo bo določil osrednji odbor fašistovske stranke. Istočasno z odlokom o zasegi vseh mesnih konzerv je bil izdan tudi predpis o obvezni pri-javi vseh zalog takšnih konzerv v Kraljevini. Za-loge je treba prijaviti v petih dneh po objavi go-rnjega odloka v »Službenem listu«. Tvrde, ki iz-delujejo mesne konzerve, morajo odslej voditi tudi poseben seznam, iz katerega bo razvidno, koliko mesa in drugih stvari, iz katerih konzerve izde-lujejo, vsak dan dobe in za konzerve v resnici tudi porabijo.

Se drugi proizvođači, za katere je potrebno iz-vožno dovoljenje. Minister za izmenjavo in valute obvešča, da po novem carinskem oblasti nimajo več možnosti same od sebe dovoljvati izvoz nekaterih proizvodov, kajti za izvoz teh stvari je odslej po-trebno posebno dovoljenje ministrstva. Po obvestilu »L'Eco di Roma«, spadajo med takšne proizvode naslednje: sadje, vino, vermet, tekstilni izdelki iz konoplje, lanu, jute itd., svilena tkanina, tkanine iz umetnega vlakna, kovinasti izdelki steklo in kri-stali, les in plutovina, oljna esenca, kemični neorg-anški izdelki, barvila in strojila, glasbeni instru-menti, modni izdelki, živalski izdelki in razni drugi proizvodi.

50 m mladina: (2. grupa):

1. Zigon II. 0:42,1, 2. Zablatnik 0:42,5, 3. Sovre II. 0:43, Slede: 4. Pitamic 0:45,6 in 5. Vad-nal 0:55,6.

Tudi pri današnjem tekmovalju je bila mladina najmočnejše zastopana. Nekateri mladi so pokazali velike sposobnosti in bodo v do-glednem času imeli v našem plavalnem športu še veliko besedo. Treba pa bo skrbno paziti, da bodo v večjih rokah trenerja.

Kot zadnja točka obveznega sporeda je bilo plavanje na

200 m prsno dame:

1. Werner 3:25,2, 2. Koželj II. 3:41,8, 3. Ko-želj I. 4:13, 4. Filipič 4:28,2.

V tej točki so nastopale samo štiri tekmo-valke in je bilo Wernerjevi prvo mesto zasi-gurano. Veliko sposobnost pa je pokazala drob-na in simpatična jun. Koželjeva I. kakor tudi njena sestra. Posebno prva bo Iliriji še v veliko oporo, saj je dozdaj vezbala komaj dva meseca, pa se je že kar lepo »držala« reprezentantke Wernerjeve.

Kot zadnja točka večerajšnjega programa pa je bila spet waterpolo tekma med dvema moštvoma Ilirije: med plavimi in belimi. Ta točka je bila vsaj kar se navijanja tiče, naj-boj živahna. Pristaši plavih so bili topej šte-vilnejši in so kar vidno uživali nad igro svo-jih. Pa tudi ne zaman, saj so premagali svoje bele klubске tovariše kar z 6:2. Polčas je kon-čal z 2:2 in je bila igra do tedaj izenačena. So-dil je fr. Vrankar.

Danes se bo plavalna prvenstvo nadalje-valo in zaključilo s pričetkom ob 5 popoldne.

Koledar

Danes, petek, 12. septembra: Ime Mar-Sobota, 13. septembra: Notburga.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyr-ševa cesta 6; mr. Hočvar, Celovška cesta 62; mr. Gurtus, Moste-Zaloška cesta 47.

Naznanite sobe! — Mestno poglavarstvo še vedno potrebuje več čednih, opremljenih sob za nastanitev oficijerjev in uradnih tujih ter tudi ne-kaj opremljenih stanovanj, zato pa prosimo na-šo gostoljubno javnost, naj lastniki takih sob ali stanovanj te prostore takoj naznaniijo v mestnem glavnem vložišču v prtiličju leve hiše mestnega magistrata.

Zaradi preureditve prostorov v naši podružnici na Miklošičevi cesti, ostane ista do preklica zaprta in sprejemamo v s naročila le v centrali uprave — Ljudska tiskarna — Kopitarjeva ulica.

Več vodnikov po Ljubljani bo potreboval o veleselju, da bodo za malo oskrbuino vodili tulce iz stanovanjskega urada, ki bo tujcem nakazoval sobe, v hiše in stanovanja, kjer se bo nahajala tujcem nakazana soba. Za take vodnike bi bili posebno primerni olikani in izobraženi ljudje, kakor dijaki višjih razredov srednjih šol, akade-miki, posebno pa nezaposleni inteligentni, učitelji, uradniki t. dr. Reflektante vabimo, naj se javijo pri Turističnem odboru za Ljubljano v mestnem gospodarskem oddelku v I. nadst. v Beethovni ulici 7. Prednost bodo imeli seveda tisti, ki poleg slovenske znajo tudi italijanski in druge jezike.

Za nabiranje akcije medicinske klinike v Ljubljani so darovali na našo prošnjo sledeči: g. Verbič Tone, Vrhnika, 380 lir; g. Kovac Karl, Stari trg pri Raketu, 500 lir; g. Roblek Karl, Ljubljana, 100 lir; g. Deržaj, Ljubljana, 100 lir; neimenovani 50 lir; g. Joško Majaron, Borovnica, 20.000 lir. Vsem dosedanjim darovalcem se iskreno zahvaljujemo, posebno pa g. Joško Majaronu, ki je prvi odkupil eno posteljo na medicinski kliniki. — Predstojništvo medicinske klinike v Ljubljani.

Dr. Rodoschegg ne ordinira do 27. septembra.

Nameste šopka za god neimenovani gospe sta darovali g. I. D. in N. B. Rdečemu križu, sekcija za soc. pomoč 50 lir. Najlepša hvala.

Nameste vena na grob g. Kokliš Mine sta darovali rodbini Ludvik Ditrin in dr. Rosina E. 100 lir Rdečemu križu, sekciji za soc. pomoč. Iskrena hvala!

V Slogini glasbeni šoli bo določitev urnikov v soboto 13. septembra popoldan. Gojenci, vpisani za pouk klavirja naj se zglase ob 16. uri, za vse ostale predmete pa ob 17. uri v šolskih prostorih. Pouk se prične v ponedeljek 15. septembra. Vse informacije daje šolska pisarna v Pražakovi 19.

Ištem konja prama, star 9 let, št. 2556, zobje veliki, ušesa majhna, oddan v Ljubljani 16. art. puku, razpuščenemu v št. Jerneju na Dolenjskem. Kdor ve zanj, naj sporoči na naslov Josip Rus, Travnik št. 45, p. Loški potok, kjer dobi lepo nagrado. 284(1) m

Parcela za stavbišče na ljubljanskem polju ob Šmartinski cesti v izmeri 8.595 m² se prod. — Poizve se v zavetišču Sv. Jožefa v Ljubljani.

Solidna stranka brez otrok išče enosobno stanovanje v Ljubljani. Ponudbe na upravo »Slov. doma« pod »Vesten«.

J. N. VOLKHAMER

OSOJANI

ZGODOVINSKI ROMAN

»O, potem ga pa poznam! Pred tremi leti je zbežal z ženo in otroki z našega gradu. Kaj pa je napravil vašemu gospodu, da mu gre zdaj za vrat?« je bil Dragožid še bolj radoveden.

»Lovski tat je,« mu je pojasnil stražar. »Odkar je zbežal od vas, je živel v naših gozdovih, zdaj tu zdaj tam, da ga je bilo težko najti. Lovil je divjačino pa naj je bil medved ali tur, jelen ali vever. Saj smo ga imeli že večkrat v kehi in so ga trdo pri-jeli. Zadnjič je dobil sto palic in so ga opomnili, da pojde pri-hodnjič za življenje. Ali misliš, da je kaj pomagalo? Nič, ti pravim. Takoj nato je spet položil jelen!«

»In kaj se mu zdaj zgodi?« je še vprašal Dragožid.

»Privežejo ga na živega jelena, katerega našenejo v gozd, ko posije sonce v grajska okna,« je povedal stražar.

»Jezus Marija,« je vzkliznil kmet Vilihart in menil, da je taka obsodba nekaj groznega.

»Kaj takega se ne bi zgodilo, če bi še živel rajni grof, ki je bil dober in pobožen gospod,« je pripomnil drugi kmet Va-sagrim.

»Dober in pobožen?« je nekako podvomil Vilihart.

»No, ali ni sezidal v Mehovem cerkve, kjer je tudi poko-pan?« je zagovarjal Vasagrim rajnega grofa.

»Da, da, prej je še vrgl skozi okno dobro gospo Hilde-gardo,« se Vilihart ni dal ugnati.

»Slišal sem o tem. Gospa je bila baže zelo stroga s posli,« je odgovoril Vasagrim.

»Kaj še! Red in lepo življenje je zahtevala, kar je vse hvale vredno,« se je razvnel Vilihart. »Ti si še mlad in govoriš, kar ti je nalagal kak prijatelj hlepac, jaz sem jo pa poznal. Tam pri nas v Kamnju sem jo videl, ko je zidala cerkev in špital, obla-čila in prehranjevala reveže in sama umivala in čistila bolnike in jih, ko so ozdraveli, še bogato obdarovala. Preden je umrla, je zapustila vse premoženje za uboge. Gospa Hildegarda je bila tako dobra ko svetnica.«

Ob teh zadnjih besedah, ki jih je Vilihart govoril s po-sebnim poudarkom, se jim je približal svetoški mož.

»O dobri rajni gospe govorita? Da, na njej ni bilo niti sledu česa slabega, ker kako naj bi se sicer pri tako groznem padcu čudežno rešila?« se je vmešal v pogovor starec.

»Tudi ti si prišel sem gori, stari Lindunar? Ravno prav, nam boš ti kaj več povedal, kako se je zgodilo, da nista stari grof in njegova gospa Hildegarda toliko let več živela skupaj. Ti veš to najbolje, pripoveduj!«

»Rad, rad vam povem, Vilihart, kar vem o svojem ubogem gospodu in o angelski dobri gospe,« je bil pripravljen Lindunar, okoli katerega se je zbralo mnogo ljudi, da bi ga poslušali ter pozabili na nesrečnega Blagoša.

»Dolgo je tega, sam ne vem, koliko let,« je začel Lindunar, »ko sem bil najbolj pri moči in sem služil tu na gradu med oboroženimi hlapci. Takrat je bilo to okoli po gozdovih mnogo razbojnikov, zakaj Ogrji so večkrat prihrumeli v deželo in po-kočevali vse z ognjem in mečem. Ta in oni dobri gospod je sprejel na svoj grad uboge ljudi, da so bili v poslopjih za prvim obzidjem na varnem, in še živež jim je dajal. Večina gospodov pa je imela premajhne zaloge, ali pa so šli sami nad Ogre in je moral z njimi vsak, kdor je mogel nositi orožje. Ogrji so ubogo ljudstvo, ki se ni moglo braniti, poklali kakor živino ali pa ga odpeljali v suženjstvo, Možje, ki so šli v boj, so bili po-

biti in celo vojvoda Eberhard, kakor mi je pravil rajni grof, je padel s svojimi tremi sinovi in mnogimi gospodi pri Pliherku, vojvoda Konrad pa pri Avgzburgu. Zapuščene žene in otroci so se zatekli v gore, da bi se rešili pred sovražnikom, ki je po do-linah vse požgal, klal in moril. Tako so otroci rasli v divjini, ne da bi mogli v cerkev, kjer bi poslušali božjo besedo. Nobe-nega dela se niso lotili, samo loke so si pripravljali in postali razbojniki. Rajni grof jih je zasledoval in jih strogo kaznoval, ako smo jih dobili v roke. Nekoč se je primerilo, da so v nje-govem okrožju spet oropali kmete, jih zvezali in jim zažgali nad glavo hiše, da so v njih zgoreli. Grof se je neznansko raz-jezil in vsi smo morali na konje. Tri dni smo na vse pretege drveli čez drn in strn, po strmih in ravnih, skozi soteske in gozdove, a našli nismo nič. Grof je od ure do ure bolj besnel. Ker nismo skoraj nič počivali v kratkih nočeh, so konji opešali, a tudi nam je pošel živčev in morali smo se vrniti. Ko je grof pred konjušnico razjahal, je zaslišal v krovjem hlevu jok in je vstopil.

V hlevu je bila Lupa, čedna deklina, sicer pa nič kaj prida.

»Kaj tuliš?« jo je nahirulil grof.

»Kaj bi ne jokala, ko me je dala gospa preteptati, ker sem v hlevu s šimnom govorila. Sama ni nič boljše! Snoči je prišel gospod s Hardeka in mislil, da še ni odšel!« je zlobno sumničla.

»Gorje ti, če lažeš!« ji je zagrozil grof.

»Če ni res, naj se s kravo vred, ki jo molzem, spremenim v kamen!« je odgovorila predrzna dekla. Kar je povedala, je bilo toliko resnično, da je prejšnji večer res prišel Hardekar, lep gospod vitke rasti, na grajsko dvorišče, a je takoj odjezdil, ko je izvedel, da grofa ni doma. Malopridnica je to vse vedela, a ker je videla, kako je grof slabe volje, je zlobno osumnčila gospo, da bi se maščevala za kazni.

Grof je ves razburjen vzdijal po stopnicah. Ko se je bližal grofičini sobi, je oprezno in tiho stopal, da bi jo presenetil. V sobi je slišal govorjenje, a vrata so bila zaprta.

Andrejčkov
Jože:**Zalost in veselje**Roman
v slikah

Risal Jože Beranek Besedilo priredil Mirko Javornik

16.

Peter je bil že pri njem. Zavihtel je sekiro nadenj, a roke so se mu tresle, da mu je ušla iz rok. Oni je pustil otroka, planil na Petra in ga podrl na tla. Nastavil mu je nož na prsi in zavpil:

»Skesaj se grehov, zadnja ura ti bije!»

V smrtni nevarnosti je Peter začutil nečloveško moč. Zgrabil je onega za roke in se mu skušal izviti. Dolgo sta se bila in premetavala

17.

Nazadnje se Petru posreči spraviti onega na tla ter mu izviti nož. Stisnil ga je za vrat, da je pene tiščal ter kričal: »Zdaj je vrsta na tebi, da se skesaš! Vdaj se, pa z mano k sodniku. Tam boš povedal, čigavo je dete in kdo je bil tujec. Zamolčal bom, da si hotel otroka zadušiti.«

Hudodelnik se je zaničljivo nasmehnil: »Rad bi me spravil v luknjo. Nikoli ne boš zvedel, čigav je.«

18.

Peter ga je še trje pritiskal k tlom, da je začel klicati na pomoč gospodarja. Ta je bil že Bog ve kje. Ker so bila Petrova kolena trda in trša, je nazadnje začel prositi, naj ga spusti, da bo vse povedal in da pojde k sodniku. Peter ga je spustil in vstal. Oni pa je izkoristil trenutek. Ko bi trenil, je bil pri otroku, ki je vpil kakor božjasten, ga pograbil za noge in ga zavihtel nad prepad.

100.000 lir nagrade izumitelju »samofrča«

Edinstven natečaj za izum priprave, s katero bi človek lahko z lastno silo letel po zraku

Te dni je bil v Rimu razpisan nad vse zanimiv natečaj, ki je v vsakem oziru res nekaj tisto posebnega. Razpisana je namreč visoka nagrada za tistega, ki bi se mu prvemu posrečilo izdelati pripravo, s katero bi človek lahko letel po zraku, ne da bi se pri tem morda posluževal letala ali kakšne druge pogonske sile razen svoje lastne. Natečaja se lahko udeležijo vsi tisti italijanski državljani, ki bivajo zdaj doma v Italiji.

Novi izum pa mora ustrezati natančno določenim pogojem. Človek mora z novim »samofrčem« odleteti s čisto vodoravnega prostora, kakor na primer s kakšnega normalnega letališča, in ob normalnih vremenskih razmerah. Odlet torej ne sme olajševati kakšna strmina in mora biti ozračje čisto mirno, brez vsakega vetra, ki bi človeka pomagal nesti po zraku. Leteti mora najmanj pet

metrov visoko po zraku ter preleteti progo 2 km, tam zaviti okoli postavljenega stebra ter potem spet prileteti nazaj na start. Dovoljeno pa je pri tem založiti se je s takšnim aparatom, ki ga letalec lahko med poletom nese s seboj po zraku, ne pa da bi se oziral na kakšno pripravo, ki bi za časa poleta ostala na tleh. Letalec pa se takšnega lastnega akumulatorja sme posluževati kvečjemu pet minut pred poletom in ne več. Prepoovedano je seveda pri tem, da bi »človek-ptič« med poletom imel kakršno koli oporo na tleh, da bi si z njo pomagal držati v zraku.

Za tistega, ki bi iznašel tak aparat in omogočil človeku letati po zraku brez takšnega letala, s kakršnim že zdaj leta, torej za tistega, ki bi naredil »samofrča«, s katerim bi človek s pomočjo lastne sile letel vsaj 2 km daleč in vsaj 5 m visoko, je razpisana nagrada 100.000 lir.

Vzhodno bojišče: Sovražni tank, ki so mu italijanski vojaki »stopili za vrat«.

Prva električna lokomotiva s turbino na bencin

Priporočljiva bo zlasti za tiste dežele, kjer manjka vode

V tovarni »Brown Boveri« v švicarskem Badenju bodo v najkrajšem času izdelali novo vrsto lokomotive. Bo to prva električna lokomotiva na svetu, ki jo bo gnala turbina na bencinski pogon. Omenjena velika švicarska tvrdka si jo je zamislila in tudi že skoraj izdelala, da s tem novim izumom dostojno praznuje 50 letnico obstoja. Nadvse originalna nova lokomotiva sestoji iz turbine na plinski pogon, zračnega hladilnika in kotla za gorivo. Dinamo stroj gonijo kolesa na zobe, ki naredijo od 5200 do 8120 obratov na minuto. Nova lokomotiva, ki so jo zgradili za švicarske železnice, ima moč 2200 konjskih sil. Konstrukcija je nadvse enostavna in ker te vrste lokomotiva ne potrebuje vode za hlajenje, mislijo, da jo bodo v bodoče

uporabljali zlasti v tistih deželah, kjer voda primanjkuje.

Importante società milanese vendita macchine utensili, cerea ditta oppure elemento competente serio attivo per collaborazione vendita su base provvigion. Pisati:

Casseta 259 M. — Unione Pubblicità Italiana, Milano

Proslava 50 letnice papeževe okrožnice »Rerum novarum«

50 letnico papeževe okrožnice »Rerum Novarum« so te dni zelo slovesno praznovali tudi v Buenos Airesu v Argentini. Slavnosti, ki jih je za to priliko priredila Zveza katoliških delavskih društev, so se v velikem številu udeležili tamkajšnji katoliški delavci. Bile so v Kongresni palači, kjer je daroval pontifikalno sveto mašo nadškof iz La Plate, lep verski govor pa je imel na zbrane delavske množice ustanovitelj omenjene zveze msgr. De Andrea, ki je med drugim poudarjal, kako katoliška Cerkev z vso vnemo skrbi za delavski razred. Slovesnosti se je med drugimi udeležil tudi argentinski minister za javna dela, predsednik Narodne hranilnice, predsednik Narodnega odbora za delo in številne druge osebnosti.

Sloviti španski muzej spet odprt

V barcelonski pokrajini leži mesto Vich, ki je pred špansko državljansko vojno slovelo in še zdaj slovi po svojem bogatem škofijskem muzeju. Ta muzej, ki velja za enega najpomembnejših, kar se tiče cerkvenih umetnin iz srednjega veka, ki so v njem spravljene, je bil 18. julija 1936 zaprt. Med špansko državljansko vojno so komu-

nisti odnesli mnogo dragocenih predmetov iz njega in z njimi zbežali na razne strani, zlasti pa v Francijo. Zdaj se je posrečilo vse te razne dragocene umetnine spet zbrati in prinesiti nazaj v Vich, kjer so sloviti škofijski muzej spet odprli občinstvu.

Italijanski veleturist bo raziskal gore okrog Kosova

V albansko prestolnico Tirano je prispel inž. Pietro Ghiglione, znani planinec, ki je že lezel po gorah vseh petih zemeljskih celin in je bil tudi odlikovan z zlato kolajno za atletske vrline. Pietro Ghiglione zelo dobro pozna tudi albanske gore in zdaj namerava izpopolniti svoja prejšnja raziskavanja v hribovih okoli Kosova v Srbiji. Na pobudo albanske založbe »Distaptr« je bila pred kratkim izdana Ghiglionejeva knjiga, v kateri ta sloviti hribolez popisuje glavna pogorja v kraljevini Albaniji, gore, ki jih je lani sam preplezal.

Čebele se vozijo z letalom

Danska je slovela in še zdaj slovi po obilnem pridelku čebelnj. Cenijo, da jo čebele tam nanosijo vsako leto za okrog 33 milijonov kron. Precej zasluge pa imajo pri tem — kakor kažejo uradni številčni podatki — čebele italijanskega plemena, imenovanega Regina — kraljica. Te vrste čebele so že večkrat prepeljali iz Italije na Dansko kar z letali.

BELA ČAROVNICA

pustolovski roman

»Rano je povzročila krogla, ki je bila izstreljena iz velike bližine. Smrt je nastopila hipoma. Izgleda, da je bila to nesreča in se je zgodila pred približno dvajsetimi urami.«

»Ta vaš izsleda« je zelo umesten, gospod doktor,« je smehljaje se dejal komisar. »Gotovo je naša naloga, da razjasnimo ostalo. Vendar pa bi me zanimalo, da bi mi povedali, iz česa sklepate, da je bila nesreča?«

»Hm! Ne morem jasno izraziti. Iz vsega.«

»Iz vsega! Gotovo mislite na zunanje okoliščine: na kraj, na lego trupla, na krpo, namočeno v petroleju itd.«

»Gotovo. Zakaj? Ali ne mislite vi istega? Ali se vam zdi kaj čudnega?«

»Ali nimate vi sami nobene možnosti, da bi ugotovili, ali gre za nesrečo ali za zločin?«

»Nisem še naredil obdukcije! Toda mislim, da je v tem primeru najboljšo sredstvo, da se pride do jasnosti to, da se proučijo okoliščine. Naj bo torej nesreča ali umor, jaz vam morem z gotovostjo povedati le to, kar sem dosegel, da je namreč smrt povzročil strel iz neposredne bližine. Druga ne morem reči.«

»Kakšna je bila približno razdalja med cevjo samokresa in pa sence?«

»Čisto točno ne morem dognati. Približno deset ali petnajst centimetrov, kakor se to more zgoditi v primeru usodne neprevidnosti pri snazenju orožja.«

»Ali bi razdalja ne mogla biti večja? Na primer en meter ali dva?«

»Ne morem reči z gotovostjo. Popolnoma izključeno to nikakor ni.«

»Torej vidite, da zločin nikakor ni izključen.«

»Ali imate kak dokaz, ki utemeljuje to domnevo?«

Komisar je tedaj zdravniku povedal o dosedanjih uspehih preiskave.

Prav v tem hipu sta se vrnila oba policista, ki sta preiskovala strel in eden izmed njiju je začel poročati o tem, kar sta dognala.

»Preiskala sva vse strehe, na katere je od tu mogoče priti. Vsa podstrešna okna že dolgo niso bila odprta, kar je mogoče ugotoviti po tem, da so zelo zaprašena in večina izmed njih je zarasčena z mahom. Je pa nekaj oken, ki se večkrat odpirajo, ker spadajo k raznim stanovanjem. Do teh oken je

mogoče z lahkoto priti s streh. Ta hiša ima veliko okno, odkoder prihaja svetloba na stopnišče. Z lahkoto ga je mogoče odpreti in priti v hišo po tej poti, kar sva storila tudi midva, ko sva se pravkar vrnila sem. To okno je bilo odprto pred nedavnim. Odkrila pa sva še nekaj, kar se zdi, da je večje važnosti.«

Pri teh besedah je potegnil iz žepa bel žepni robec, ki je bil vlažen od nočne rose. Komisar ga je vzel iz njegovih rok in ga pozorno ogledoval, v nadi, da najde na njem kak znak, ki bi mu mogel biti koristen pri nadaljnji preiskavi.

Skoraj na sredini robca je bilo nekaj majhnih madežev od krvi, v kotu pa je bil monogram R. F. Nato ga je zavil v papir in skrbno spravil.

Zopet se je globoko zamislil. Skušal si je v duhu predstaviti, kako se je zločin izvršil, da bi na ta način mogoče lažje mogel dospeti do krivca.

Iz vsega, kar je do sedaj bilo mogoče ugotoviti, je morilec prišel skozi okno na stopnišče in od tu je skozi vrata prišel v odvetnikovo sobo. Skozi okno v sobi ni mogel priti, ker je bilo zaprto kakor po navadi. Odšel pa je po izvršenem zločinu skozi okno v sobi. Poleg tega je morilec pustil tako rekoč svojo posetnico za seboj: robec z začetnima črkama, ki gotovo ni bil na strehi več kot kakšnih dvanajst ur. Brez dvoma je bilo v vsej zadevi še mnogo nejasnosti, vendar pa, če se mu

posreči dospeti do lastnika robca, bo skrivnost prav kmalu rešena.

Komisar je bil vidno zadovoljen z uspehi, ki jih je do sedaj prinesla preiskava. Čutil je nekako zadoščenje, da je takoj uganil, da gre za zločin, čeprav je vse kazalo, da se je zgodila le nesreča. Bil je prepričan, da se mu bo prav kmalu tudi posrečilo dobiti krivca in ga izročiti pravici.

Razložil je zdravniku vse, kar je dognal in ta mu je prisrčno čestital.

Toda komisarju še ni zadoščalo. Ni se hotel prezgodaj veseliti uspehov in ostati le pri domnevi. Takoj je hotel dognati, kdo je lastnik robca.

Odšel je torej z obema policistoma skozi okno in preko streh. Hotel je videti mesto, kjer sta našel robec, nato je krenil k prvemu izmed oken, kate-rega sta mu pokazala.

To okno je bilo v višini približno dveh metrov od strehe in ne bilo bi težko preplezati do njega. Eden izmed policistov je to tudi storil in prav kmalu je sedel na oknu. Iz notranjosti je bilo slišati preplašen krik dveh deklic. Ob tem krik je vstopil v sobo nek delavec, ki je z namršeni obrvmi gledal čudnega gosta. Ko se je zavedel, s kom ima opraviti, se je nekoliko pomiril, vendar pa se mu je še vedno videla na obrazu nevolja.

»Rad bi vaše osebne podatke.«

»Od kdaj prihaja policija vpraševati po osebnih podatkih skozi okno?« je ostro vprašal delavec.

»Ta vas prav nič ne briga. Ni vaša dolžnost, da izprašujete, pač pa, da odgovorite na stavljeno vprašanje, če nečete imeti sitnosti.«

»Ime mi je Albert Fonchal.«

»Ali imate še kakšno drugo krstno ime?«

»Da. V krstnem listu je zapisano tudi Marjan. Toda do sedaj me s tem imenom še nihče ni klical.«

»Vaše stanovanje?«

»Tukaj, seveda.«

»To vem. Vedeti hočem vaš naslov. V kateri ulici stanujete in katera je vaša hišna številka?«

»A tako! Ulica Duroc št. 32.«

»Kje ste bili snoči okrog osmih?«

»Kje neki? Tukaj pri svoji družini.«

»Koliko oseb šteje vaša družina?«

»Štiri. Moja žena, jaz in dve hčerki.«

»Ali ste snoči okoli osmih opazili kaj nenavadnega?«

»Kako? Ne razumem, kaj hočete reči s tem. Kaj naj bi bil opazil?«

»Nekoga, ki je hodil po strehah?«

»Nikogar nisem videl,« je dejal, in njegovi izjava je bila videti odkritosrčna.

Policist je videl, da tukaj ne bo ničesar opravil, zato se je vrnil na streho in odšel s komisarjem k drugemu oknu.